

رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری در فصوص ابطال بخشنامه شماره (۱۰) کارهای سفت و زیان آور سازمان تامین اجتماعی

شماره : هـ ۲۵/۸۲ تاریخ : ۱۳۸۳/۱۰/۱۶

نقل از روزنامه رسمی شماره : تاریخ : ۱۳۸۳/۱۱/۳

شماره دادنامه : ۴۷۵ الی ۴۸۰ تاریخ : ۱۳۸۳/۹/۲۹

کلاس پرونده : ۲۵/۸۲ ، ۲۶ ، ۲۷ ، ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۳ ، ۳۴

مرجع رسیدگی : هیات عمومی دیوان عدالت اداری

شکای : آقایان ۱- جواد مسینی علایی ، ۲- علی اصغر همتیان ، ۳- قدرت الله اممدیان ،

۴- فرهاد غریبی ، ۵- مبین الله طمان ، ۶- فرهاد کیاستی

طرف شکایت : سازمان تامین اجتماعی

موضوع شکایت و فواسته : ابطال بخشنامه شماره ۱۰ کارهای سفت و زیان آور سازمان

تامین اجتماعی

مقدمه -

شکات طی دادخواست های تقدیمی اعلام داشته اند، پس از سال ها اشتغال در کارهای سخت و زیان آور، شرکت محل اشتغال منحل گردید. پس از اظهار نظر کمیته هفت نفره تشخیص مشاغل سخت و زیان آور تقاضای برقراری مستمری بازنشستگی کارهای سخت و زیان آور را نمودم ولی متاسفانه اداره تامین اجتماعی مربوط به استناد **بخشنامه شماره (۱۰)** سازمان اعلام نمودند که بررسی سخت و زیان آوری مشاغل کارگاه هایی که به هر دلیل تعطیل و دایر نیستند موضوعیت ندارد. با عنایت به مفاد تبصره (۲) ماده (۷۶) قانون تامین اجتماعی مخالفت بخشنامه شماره (۱۰) سازمان تامین اجتماعی با قانون محرز می باشد. لذا درخواست ابطال بخشنامه مذکور را دارد.

معاون حقوقی و امور مجلس سازمان تامین اجتماعی در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه شماره ۲۳۲۸/د/۷۱۰۰ مورخ ۱۳۸۳/۲/۸ اعلام داشته اند: بخشنامه مورد شکایت هیچ گونه مغایرتی با مفاد ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماه (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تامین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ - و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) - مصوب ۱۳۷۱ - که در تاریخ ۱۳۸۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است ندارد، زیرا مطابق بند (الف) ماده واحده مذکور، کارهای سخت و زیان آور عبارت است از کارهایی که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیت های طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و مستنبط از تعریف فوق این است که مشاغل سخت و زیان آور وقتی مصداق خارجی پیدا می نماید که کارهای مزبور در محیط کار و یا به اصطلاح «کارگاه» انجام گیرد لذا تصور شغل سخت و زیان آور بدون تصور «کارگاه» منطقی و قانونا ممکن نمی باشد. از جمله موضوعات بسیار مهم در ماده واحده سال ۱۳۸۰ که باید مورد کمال توجه قرار گیرد بحث تامین مالی اجرای مفاد مصوبه است. همان گونه که ماده واحده در بندهای (۴) و (۶) جزء (ب) مقرر نموده است، تامین مالی ماده واحده از محل افزایش نرخ حق بیمه به میزان (۴٪) نسبت به حق بیمه مقرر در قانون تامین اجتماعی است. استناد به بحث تامین مالی جهت اثبات این مدعا که ماده واحده فقط شامل کارگاه های موجود می باشد این گونه است که افزایش (۴٪) حق بیمه در رابطه با کارگاه هایی که برچیده و وجود خارجی ندارند موضوعا منتفی است، زیرا حق بیمه در رابطه با کارگر قابل تصور است و زمانی که کارگری به دلیل فقدان کارگاه اشتغال به کار ندارد چگونه می توان حق بیمه مقرر در قانون تامین اجتماعی به اضافه (۴٪) را از کارفرما مطالبه نمود. با عنایت به جمیع مطالب استدعای رد شکایت شکات را دارد.

هیات عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور روسای شعب بدوی و روسا و مستشاران شعب تجدید نظر تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آرا به شرح آتی مبادرت به صدور رای می نماید.

رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری

به موجب حکم مقرر در بند (الف) تبصره (۲) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماه (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تامین اجتماعی- مصوب ۱۳۵۴- والحاق دو تبصره به ماده (۷۶)- مصوب ۱۳۷۱- که در تاریخ ۱۳۸۰ به تصویب رسیده «کارهای سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیر استاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنشی به مراتب بالاتر از ظرفیت های طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با به کارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود». نظر به این که اطلاق حکم مزبور و اجرای آن در مورد مشاغل کارگری سخت و زیان آور با رعایت عوامل موثر مقرر در حکم مقنن در کارگاه های منحل یا تعطیل شده منع قانونی ندارد و نظر به این که مراعات تبعات و آثار قانونی مترتب بر مشاغل کارگری سخت و زیان آور به حکم قانون الزامی است و تعطیل و انحلال کارگاه طبیعت و ماهیت کارهای سخت و زیان آور انجام شده در زمان دایر بودن کارگاه را منتفی نمی سازد، بخشنامه شماره (۱۰) کارهای سخت و زیان آور سازمان تامین اجتماعی که به بهانه تعطیل و یا دایر نبودن کارگاه بررسی مشاغل مذکور را فاقد موضوعیت و منتفی اعلام داشته است، خلاف حکم قانون گذار تشخیص داده می شود و مستندا به **قسمت دوم ماده (۲۵) قانون دیوان عدالت اداری** ابطال می شود.

رئیس هیات عمومی دیوان عدالت اداری- علی رازینی